

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Державний вищий навчальний заклад
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

До 20-річчя факультету
міжнародної економіки і менеджменту

МОДЕРНІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної конференції

22—23 листопада 2012 р., м. Київ

УДК 339.92(06)

ББК 65.050я43

М 74

Модернізація стратегій економічного розвитку в умовах глобальної нестабільності : збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (22—23 листопада 2012 р., м. Київ). — К. : КНЕУ, 2012. — 531, [5] с. — (До 20-річчя факультету міжнародної економіки і менеджменту)

ISBN 978-966-483-682-8

Висвітлено теоретичні аспекти економічного розвитку в умовах глобальної нестабільності, узагальнено їх сучасні тенденції, визначено напрями трансформації та регулювання.

Для викладачів, науковців, докторантів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів

УДК 339.92(06)

ББК 65.050я43

Редакційна колегія факультету міжнародної економіки і менеджменту

Голова редакційної колегії Д. Г. Лук'яненко, д-р екон. наук, проф.

Відп. секретар редакційної колегії Т. В. Кальченко, д-р екон. наук, проф.

Члени редакційної колегії: В. А. Білошапка, д-р екон. наук, доц.; О. М. Іаленко, д-р екон. наук, доц.; Л. С. Козловська, канд. філол. наук, доц.; О. М. Мозговий, д-р екон. наук, проф.; А. М. Поручник, д-р екон. наук, проф.; Л. В. Руденко-Сударева, д-р екон. наук, проф.; Т. М. Циганкова, д-р екон. наук, проф.; О. А. Швиданенко, д-р екон. наук, доц.; В. І. Чужиков, д-р екон. наук, проф.

*Рекомендовано до друку Вченою радою КНЕУ
Протокол № 4 від 01.11.12*

ISBN 978-966-483-682-8

© КНЕУ, 2012

1. Протиріччя та асиметрії глобального економічного розвитку.

<i>Антонюк К. В.</i> Глобалізаційні виміри міжнародного ринку послуг.	13
<i>Буряк Г. С.</i> Соціокультурні аспекти корупції в Україні у контексті міжнародних інтеграційних процесів.	15
<i>Волощенко Л. М., Кондрашова Т. М.</i> Тенденції регіональної інтеграції в сучасних умовах	17
<i>Галенко С. М.</i> Удосконалення стратегій економічного розвитку в умовах глобальної нестабільності	20
<i>Галенко О. М., Крамаренко Р.М.</i> Мегаполіс в умовах глобальної економічної нестабільності	22
<i>Глушач А. В.</i> Вплив чинників інституціональних диспропорцій ринку праці на його структурну трансформацію	25
<i>Гниря А. В.</i> Чинники зростання продуктивності праці на макро- та мезоекономічному рівнях.	27
<i>Головка А. Я.</i> Генеза теоретичних моделей соціального маркетингу	30
<i>Гордєєва Т. Ф.</i> Асиметрія концепцій справедливої міжнародної торгівлі у глобальній торговій системі.	32
<i>Гордіца Т. М.</i> Фінансові інновації, як чинник вирішення протиріч та інформаційної асиметрії грошово-кредитного ринку.	35
<i>Дейнека Т. А.</i> Суперечності трансформації та деформації як ознаки сучасного періоду економічної глобалізації	38
<i>Дикий О. В.</i> Асиметричність економічного розвитку світу: процеси регіоналізації та глобалізації бізнесу	40
<i>Єрьоменко А. А.</i> Тенденції та особливості розвитку світового аграрного сектору в умовах глобалізації	43
<i>Жук І. І.</i> Типи та інструменти регіональної політики і їх вплив на економічний розвиток регіонів України.	45
<i>Завгородня М. В.</i> Транснаціоналізація країн Близького Сходу: рівні, форми, напрями	47
<i>Льницький Д. О.</i> Інтернаціоналізація світового ринку послуг: виклики освітній інфраструктурі України	50
<i>Заремський Б. В.</i> Інституційний механізм подолання протиріч та асиметрій інноваційного розвитку світової економіки.	53

<i>Каймашинікова К. С.</i> Глобальна гра ЄС та БРІКС: спільна праця або боротьба за першість	55
<i>Кирилич Х. В.</i> Нерівномірність економічного розвитку в контексті постколоніалізму: економічне співробітництво ЄС та країн АКТ	58
<i>Кирилюк Н. В.</i> Глобалізаційні чинники трансформації моделей економічного розвитку західноєвропейських країн	61
<i>Кібальник Л. О.</i> Протиріччя між інтересами суб'єктів геоекономічного простору	63
<i>Ковальов О. Ю.</i> Основні проблеми людства на шляху до реалізації концепції сталого розвитку	66
<i>Кокоріна В. І.</i> Функціонування інноваційних форм міжнародного бізнесу в глобальній економіці	68
<i>Котлярів С. Л.</i> Проблеми та сучасні напрямки розвитку ринків фінансового капіталу країн світу в умовах глобалізації	70
<i>Корнієнко Ю. В.</i> Глобалізаційні диспропорції і їх вплив на фінансові ринки	72
<i>Комендант О. В.</i> Метафорична природа знання в умовах економіки, заснованої на знаннях	75
<i>Максименко А. В.</i> Проблемні аспекти визнання офшорних центрів	78
<i>Миленський В. М.</i> Сучасні завдання у сфері регіонального управління	80
<i>Мироненко Г. В.</i> Світова мультиполярна валютна система у контексті забезпечення фінансової стабільності	82
<i>Михайловська О. В.</i> Тенденції розвитку інформаційного середовища в умовах асиметрії глобального економічного розвитку	85
<i>Мельник В. В.</i> Проблеми економічного регулювання відносин розподілу в процесі інформатизації економіки	88
<i>Молчанова Е. Ю.</i> Трансформація елементів нового економічного порядку	90
<i>Мосійчук Т. Ю.</i> Взаємодія технологічних та суспільних аспектів економічного розвитку	93
<i>Нанавов А. С.</i> Вплив фінансово-економічної кризи на ісламську фінансову систему: порівняльна характеристика ісламських та традиційних комерційних банків	95
<i>Олійник К. А., Пачева Н. О.</i> Роль держави у суспільному відтворювальному процесі	98
<i>Петкова Л. О.</i> Фактори посилення асиметричності глобального економічного розвитку	100
<i>Пономаренко Р. О.</i> Глобальна регіоналізація як основна детермінанта сучасних економічних трансформацій	103
<i>Поручник А. М.</i> Характер та ідентифікація глобальних економічних суперечностей	106

<i>Присвітла О. В.</i> Зростання ролі ТНК в умовах глобального економічного розвитку	109
<i>Прушківська Е. В.</i> Вплив глобалізації на формування структури національної економіки	112
<i>Родіонова Н. Р.</i> Вплив інформатизації суспільства на систему міжнародної торгівлі	115
<i>Руденко О. В.</i> Сучасна роль послуг у формуванні постіндустріальної економіки	117
<i>Руденко-Сударєва Л. В.</i> Проблеми інформаційного суспільства в умовах глобальної нестабільності	120
<i>Смик Р. Ю.</i> Протиріччя та диспропорції соціально-економічного розвитку в світі та їх вплив на фінансову стабільність в Україні. . . .	122
<i>Смолянкіна С. М.</i> Асиметрії глобального економічного розвитку та роль міжнародних фінансових організацій в даному процесі . . .	125
<i>Студінський В. А., Шевчук В.О.</i> Освітня система України в сучасному глобальному цивілізаційному просторі: проблеми та перспективи. .	127
<i>Субочев О. В.</i> Місце та роль міжнародних фінансових центрів в фінансовій глобалізації.	130
<i>Тіпанов В. В.</i> Діяльність ТНК в умовах нестабільності світової економіки	132
<i>Токар В. В.</i> Вплив інноваційно-інвестиційної діяльності в реальному секторі економіки України на рівень економічної безпеки держави.	134
<i>Топішко Н. П.</i> Трансформація соціальної політики держави в умовах глобалізаційних змін: проблеми і пошук шляхів розв'язання.	136
<i>Фомічова Н. В.</i> National economies crowding out effect in world and regional economic systems	139
<i>Хуторна А. В.</i> Проблеми та перспективи інвестування у комерційний сектор світової космічної промисловості	142
<i>Цимбал Л. І.</i> Глобалізація освітніх процесів на сучасному етапі . . .	145
<i>Чеберяк О. В.</i> Ключові тенденції розвитку глобального продовольчого ринку.	146
<i>Чепіжко О. С.</i> Тенденції регулювання світової торгівлі послугами на глобальному рівні	149
<i>Чепурда Л. М.</i> Сучасна соціальна політика України	151
<i>Чубур Н. В.</i> Асиметрія глобального економічного розвитку: історико-політичні передумови та сучасність	153
<i>Щитов Д. М.</i> Класифікація сфери високотехнологічних послуг в США.	156
<i>Юрченко О. Є.</i> Концентрація проката автомобилей на мировом ринке туризма	159

К.А. Олійник, аспірант,
Уманський державний
педагогічний університет імені Павла Тичини
Н.О. Пачева, аспірант,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У СУСПІЛЬНОМУ ВІДТВОРЮВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

У теперішній час надзвичайно складним виступає процес суспільного відтворення, який через свідому діяльність людей характеризується дією об'єктивних економічних законів. Дана діяльність людей відзначається зіткненням інтересів різних соціальних груп і класів, які прагнуть максимально задовольнити власні потреби та власні інтереси. Тому для сучасної економічної теорії є характерним дослідження науковцями позаекономічних інститутів, за допомогою яких можна пояснити й забезпечити досягнення безперервного й стабільного економічного зростання в державі.

Держава посідає особливе місце в інституційній структурі суспільства, тому що вона є визнана усіма володарююча сила.

Держава — організація економічної, правової та ідеологічної влади в суспільстві, за допомогою якої забезпечується її цілеспрямованість і безпека, здійснюється виконання загальнолюдських та класових соціально-економічних функцій [2].

Так, думка М. Вебера, що держава це інституціональна структура здатна владно визначати лінію поведінки людей і домагатися дотримуватися її за допомогою примусу, тобто «держава... це відносини панування людей над людьми, опираючись на легітимне (тобто вважаючи легітимним) насильство як засіб», стала загальноприйнятою [1].

Для аналізу процесів соціальної самоорганізації та перспектив розвитку громадянського суспільства необхідно зосередитися на дослідженні соціального капіталу та політичної довіри з використанням теорій колективної взаємодії, де феномен довіри — це основа при дослідженні самоорганізації суспільства. З існування держави і громадянського суспільства починається формування соціального капіталу.

Держави може створювати всі умови для розвитку і накопичення соціального капіталу в суспільстві. Громадські організації

приводять до об'єднань громадян у суспільстві та спонукають до виникнення почуття співучасті, створюючи при цьому соціальний капітал, що і є соціальною першоосновою для будь-якого суспільства.

Розглядаючи державу як суспільний інститут її ефективність може бути виміряна її здатністю до зменшення трансакційних витрат в економіці. Щоб відбулося дане зменшення витрат держава повинна створити певну пропозицію суспільних благ: фізичний захист, відповідний освітній (рівень розвитку науки), культурний і моральний рівень населення, демографічний потенціал, стабільну та єдину грошову систему тощо.

Без механізму співпраці держави з органами законодавчої і виконавчої влади неможлива ефективна взаємодія з ринковою економікою. Держава завжди втручалася в економічні процеси через свою особливу роль у суспільстві. Існують такі фактори втручання, а саме: прямі (через фінансування розвитку освіти, науки, культури, державного сектору) та опосередковані (через систему правових та економічних регуляторів).

Держава завжди вилучає певну частину суспільного продукту для утримання державного апарату. Та поза впливом держави, існують, джерела накопичення соціального капіталу — це релігія, як найважливіша складова національної культури (окрім сектантства, екстремізму); та процес глобалізації, як важливий елемент у процесі самоорганізації складних систем (породжує нові образи, звичаї).

Отже, «соціальний капітал відрізняється від інших форм людського капіталу тим, що він зазвичай створюється і передається через такі культурні механізми, як релігія, традиція або історична звичка», а найважливішою його складовою є спонтанне спілкування як здатність створювати нові асоціації та співпрацювати за встановленими принципами [4, с. 36].

Соціальний капітал має формальний і неформальний аспекти: формальний вимірюється мірою довіри до офіційних державних інституцій і громадських організацій, а неформальний фіксується через залучення у дружні стосунки, в контактах із рідними та знайомими [4, с. 37].

Держава у процесі своєї життєдіяльності повинна здійснювати соціальний захист свого населення (споживання духовних і матеріальних благ, відтворення індивідуума). Даний захист відбувається в процесі взаємодії економічних (різного роду стимули) та позаекономічних факторів (культурні, інтелектуальні духовно-моральні, національно-психологічні особливості).

У свою чергу соціальний захист впливає на економіку через людський капітал і соціальну організацію суспільства. Рівень соціальної організації визначається на основі якісної оцінки функціонування системи соціальних інститутів (державно-правових, моральних норм, культурно-історичних традицій, релігії, мистецтва, науки тощо), характеру соціальної мобільності, мотивацій та інтересів [3, с. 96].

Отже, економічна діяльність держави здійснюється в межах специфічного народного господарства або економічної системи, так як економіка існує в межах певної культури. В свою чергу на економічну поведінку людини впливають конституційні позаекономічні інститути (правові, політичні, ідеологічні, етичні) та соціокультурні позаекономічні інститути (менталітет, довіра, культура, виховання, традиції, освіта, релігія). Держава відіграє критичну роль не тільки в економіці, але й у розвитку цивілізаційних основ суспільства.

Література

1. Вебер М. Избранные произведения: Пер. с нем. / Сост. Давыдова Ю.Н. / М. Вебер. — М.: Прогресс, 1990. — 804 с.
2. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія: У 3-х томах. Т. 1. / С.В. Мочерний. — К.: Видавничий центр «Академія», 2000. — 864 с.
3. Предборський В.А. Економічна теорія / В.А. Предборський. — К.: Кондор, 2003. — 492 с.
4. Кіреєва О. Теорія «соціального капіталу»: тенденція розвитку / О. Кіреєва // Ефективність державного управління. — №8. — 2005. — С. 35—40

УДК 339.9

А.О. Петкова, д-р екон. наук, професор,
Черкаський державний технологічний університет

ФАКТОРИ ПОСИЛЕННЯ АСИМЕТРИЧНОСТІ ГЛОБАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Вплив пануючої неоліберальної моделі глобалізації на країни з різним рівнем розвитку прийнято оцінювати в категоріях асиметричності ризиків і переваг. Основні протиріччя глобальної економічної системи формуються відповідно до існуючих форм міжнародних економічних відносин, їх зміст визначається спря-